

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De ten hemel gevaren Zaligmaker komt terug

Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren

Handelingen 1:11

Bovenstaande woorden werden gesproken door de engelen die tot de discipelen kwamen nadat Jezus van hen weggevaaren was naar de hemel.

Zij stonden daar in grote verbazing en verwondering. Zopas hadden ze hun Heere zien weggaan op zulk een onvoorstelbare wijze. Ze hadden Hem nagestaard, maar toen kwam er een wolk tussen Hem en hun ogen en zij zagen Hem niet meer. Niettemin, als verwachtende toch nog iets van Hem te zullen dien, bleven ze omhoog starren. Toen kwamen die twee mannen in witte kleding; twee hemelboden, gezonden met een woord van God. Een woord van vermaan en onderwijs. Dat woord van onderwijs lezen we boven deze meditatie. Onderwijs namelijk, dat Jezus terugkomt. Déze Jezus! Dezelfde! Nu is Hij heengegaan. Maar er komt een dag waarop Hij terug zal keren. Dat heeft Hijzelf al aangekondigd. Maar deze engelen moeten de aankondiging herhalen opdat de discipelen er toch voortdurend aan zullen denken en opdat deze gedachte al hun doen en laten zal bepalen.

Hoe komt Hij terug? De engelen zeggen er hier alleen dit van, dat Hij op dezelfde manier zal terugkomen als Hij weggegaan is. "Gelijkerwijs"; dat is op dezelfde wijze. Op een wolk: In heerlijkheid. - Als Koning, Die alle dingen in Zijn macht heeft. Als de Priester, Die zegent bij Zijn afscheid. Zo zal Hij terugkeren. Over de omstandigheden wijden de engelen hier niet uit. De Schrift zegt er op een

andere plaats meer over.

Waar echter in dit woord van de engelen het accent op valt is op de woorden: Deze Jezus! Beter nog kunnen we lezen: deze zelfde Jezus! Hij Die heenging is Jezus, dat is: Zaligmaker.

Dat, hebben de discipelen leren kennen. Zij hebben het Zaligmakerswerk in hun leven ondervonden. Ze hebben Hem leren kennen als het Lam Gods, Dat hun zonde verzoende. Als de Weg, de Waarheid en het Leven. Zij hebben iets leren verstaan van Zijn heerlijk werk waardoor Hij zondaren redt.

Het woord dat Hij eens sprak werd in hun leven heerlijke werkelijkheid: De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken, wat verloren is. Verloren waren ze. Zo leerden zij zichzelf kennen. En toen die opzoekende liefde van Jezus dat Zaligmakerswerk, dat gevonden worden. Zo hebben ze Hem ook lief gekregen. Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb. Maar deze Jezus is nu weg. Ze staren Hem na maar ze zien Hem niet meer. Hij, Die machtig was om te redden en aan Zijn macht gewilligheid om te redden paarde, is niet meer bij hen. Hoe ze ook turen, ze zien Hem niet meer.

Is Hij voor goed weg? Is het nu alles voorbij? Vallen ze nu weer terug in hun verlorenheid? Is er nu een scheiding voor altijd?

Daar zijn twee mannen in het wit. Daar klinkt hun woord: Déze Jezus, deze zelfde Jezus, komt terug. Hij verlaat u niet. Hij komt terug. En als Hij terugkomt zal Hij geen andere zijn. Dan is Hij nog Jezus, dat is Zaligmaker. Dan is Hij nog machtig en gewillig om te redden. Dan is Hij nog Degene, Die zoekt en zaligt wat verloren is. Ja, dan

is Hij bij Zijn tweede komst nog vervuld van hetzelfde doel als bij Zijn eerste komst, namelijk een gemeente tot God terugbrengen, een volk met God te verzoenen.

Deze Jezus! Hij ging heen van Zijn discipelen terwijl Zijn handen zege-nend over hen opgeheven waren. Zijn doorboorde handen was het laatste wat zij zagen. En die handen spreken van Zijn zaligmaken. Die handen laten zien welke prijs er betaald moest worden. Ze tonen hoe duur de prijs was. Maar als Hij terugkomt als dezelfde Jezus dan zullen Zijn handen nog dezelfde tekenen dragen. Het Lam staat als geslacht, zo ziet Johannes later. En die doorboorde handen laten Zijn gewilligheid tot redden zien.

Wat een troost voor Gods kinderen, die Jezus in Zijn staat van vernedering hebben leren kennen. Zij zullen Hem straks weer zien, en dan in de staat van Zijn verhoging. Maar toch Dezelfde. Ze zullen Hem herkennen aan Zijn wonden. Wat een troost dat Hij wederkomt. Zonder die boodschap zouden de discipelen mogelijk wanhopig zijn geworden. Wat wordt er van hen, zwakken en ellendigen, in het midden van een vijandige wereld als Jezus hen verlaat? Wie zal hen redden en beschermen? Wie staat voor hen in? Hoe komt het ooit goed?

Maar zie, Hij komt weer! Dezelfde! En als Hij Dezelfde is Die hen hier liefhad, dan mogen ze ervan verzekerd zijn dat Hij hen dan nog kent en lief heeft. Wat Hij hier beloofde zal Hij Zich dan herinneren. Hij verandert niet. Dat is de troost voor Gods Kerk. De troost en zekerheid van hun heil.

Maar dezelfde Jezus zal ook Rechter zijn. Hij blijft Dezelfde, ook in Zijn toorn tegen Zijn vijanden. Allen, die niet gewild hebben dat Hij Koning over hen zou zijn zullen dan ondervinden dat ze Zijn geduchte wraak niet ontvluchten kunnen. Hier heeft Hij getoornd tegen de boosheid en de goddeloosheid van het ongeloof. Als Hij

terugkomt zal Hij dat weer doen. O, val nu toch deze Jezus te voet en leer Hem om genade smeken. Buiten Hem is geen zaligheid. Er is geen andere Naam! Maar in Hem is alles wat we nu en straks nodig hebben voor onze arme ziel! In deze Jezus!

Ds. P. den Butter

Van de administratie

Na het bijwerken van de administratie blijkt, dat wij van circa driehonderd abonnees

het abonnementsgeld nog niet ontvangen hebben. Wellicht is dit aan uw aandacht ontsnapt. Het zou een goede zaak zijn, als u dit verzuim op korte termijn wilt goedmaken. Immers, het versturen van aanmaningen kost een hoop tijd en geld en is voor de ontvanger ook geen leuk bericht. Voor de school in Dundas ontvingen wij de opbrengst van de collecte ad f. 646,-.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
postrek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

die gehouden is in de Chr. Geref. Kerk te Scheveningen, alsmede f. 50,— van een abonnee, die dit oorspronkelijk bedoeld had voor een vijftig jarig getrouwd echtpaar. Echter, deze vonden de school in Dundas een betere bestemming.

Met hartelijke groeten, P.J. Boers

Van de redactie

Inhoud.

In deze aflevering van ons blad treft u een meditatie aan van ds. P. den Butter over Handelingen 1: 11 die gaat over de wederkomst van Christus op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden. Verder enkele vervolgartikelen.

Zendingsdag Elburg.

D.V. 26 juli zal de jaarlijkse zendingsdag te Elburg weer gehouden worden in de Geref. Kerk aan de Vrijheidsstraat 1 's Morgens aanvang 10.30 uur. Opening ds. M.C. Tanis te Werkendam. Spreker: Ds. J.M.J. Kieviet te Rotterdam- Kralingen. 's Middags aanvang 14.00 uur. Opening ds. A. van Heteren te Barendrecht, spreker br. H. Bor te Gent, sluiting ds. M.C. Tanis te Werkendam.

Rehoboth Christian School.

We kregen bericht uit Canada van deze school die van onze zijde steeds giften ontvangt. De penningmeester van de School zegt ons daar hartelijk dank voor. De school in Canada wordt niet door de staat gefinancierd, maar wordt bekostigd uit giften en schoolgeld. De giften worden gebruikt om het schoolgeld op een voor de gezinnen betaalbaar niveau te houden. De uitbreiding van de school met de klassen 9- 12 nadert zijn voltooiing. Die uitbreiding kost uiteraard veel. Het leeuwendeel ervan is reeds ontvangen in de vorm van toezeggingen en giften. Aan het slot van het schrijven van de penningmeester wordt de hoop uitgesproken dat wij van onze zijde de school blijvend zullen steunen. Wat zijn wij in ons vaderland bevoorrecht dat we reformatorisch onderwijs mogen hebben, wat we niet zelf behoeven te bekostigen. Dat dit onderwijs in het gebed aan de Heere mag worden opgedragen. Het zou het allergrootste zijn als dit onderwijs gezegend mag worden aan vele kinderharten.

Moderne afgodendienst.

Er is niets nieuws onder de zon. In de

oudheid zaten mensenmenigten te kijken naar sport en spel, alsook naar christenen die voor de wilde dieren geworpen werden. In onze tijd zitten grote menigten te kijken naar de sport, de voetbal. Dit gebeurt niet alleen in de stadions, maar ook thuis. Is het niet ontzaglijk arm? We dienen er diep medelijden mee te hebben. Uit de bewoordingen die gebruikt worden blijkt dat de mens godsdienstig is. Er wordt gesproken over godenzonen en over hemel en hel. Ik hoop van harte dat we hier niet aan mee doen. Maar laten we wel bedenken dat niet alleen mensen in een stadion bekeerd moeten worden, maar ook mensen die keurig tweemaal per zondag naar de kerk gaan. Voor de Heere is niets te wonderlijk. Laten we smeken om de uitbreiding van Zijn Koninkrijk. De stof voor de prediking op de Pinksterdagen heeft wat moed mogen geven. De Heilige Geest werd uitgestort terwijl uit de hemel het geluid gelijk als van een geweldigen gedreven wind werd gehoord. De Heere werkt door Zijn Geest almachtig op deze aarde. Hij is het die bekering tot stand brengt. Op de prediking van Petrus werden er omtrent drieduizend zielen toegebracht. Rijke Pinkstervrucht mocht gezien worden. Wanneer we naar beneden zien zijn er zeer veel moedbenemende zaken. Maar de Heere geve dat we naar Boven mogen zien. Daar is Christus gezeten aan de Rechterhand Gods des Vaders. Door de Hand van de Zone Gods gaat het welbehagen Gods gelukkig voort totdat de laatste zal zijn toegebracht. Dan gaat het toch goed. De Kerk wordt al groter. Hoe zal het zijn als we de dag van de wederkomst zullen meemaken?

Klundert.

We kwamen kortgeleden bij oud-ouderling Abr. den Hollander, die we al jaren kennen. Hij is al geruime tijd ernstig ziek. De krachten worden langzaam minder. Op zijn verzoek geven we dat in ons blad door. In Zijn gezonde dagen bezocht hij altijd de ontmoetingsdagen. We hebben een goed gesprek met hem mogen hebben. Wanneer we aan het ziekbed horen spreken van de hoop die er mag zijn voor Gods kinderen, dan is de wereld toch name-loos arm. Zou u, zou jij niet jaloers worden op het volk dat de Heere mag dienen, het volk dat werkelijk verwachting mag hebben? Dat de tijd uitgekocht mag worden, dewijl de dagen boos zijn.

AvH.

Hoe werd er gepreekt in de oude Christelijke Gereformeerde Kerk (1869-1892)? (6)

“Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot de verstandeloze zegt zij: Komt, eet van mijn brood en drinkt van de wijn die ik gemengd heb.” Over deze tekst uit Spreuken 9, de verzen 4 & 5, vond ik een preek in een bundel uit 1889. Het is de derde jaargang van de prekenbundel, genaamd Ezra. Met als ondertitel: Volksleerredenen door predikanten der Christelijke Gereformeerde Kerk. Uitgegeven bij H. Bulens te Winterswijk. De bedoelde preek werd gehouden tijdens “een ure van voorbereiding” op de bediening van het Heilige Avondmaal.

De schrijver is dominee Nicolaas Jacobus Engelberts, geboren in 1831 te Vlissingen en overleden in 1918 te Eefde bij Zutphen. Ds. Engelberts was afkomstig uit de zogenaamde kruisgemeenten. Op 28-jarige leeftijd werd hij bevestigd als predikant van de Gereformeerde Gemeente onder het Kruis van Bierum. Hij werd binnen het verband van die gemeenten een toonaangevend man. Al in 1865 - jong predikant als hij was - werd hij preses van de Algemene Vergadering; wij zouden zeggen: van de Generale Synode. Het was in die jaren dat hij een verantwoordelijke opdracht van zijn kerken ontving. Als secretaris van een synodale commissie moest hij “de geschiedenis onzer geestelijke wording en van ons voortdurend bestaan” te boek stellen, “opdat onze tegenwoordige toestand, strekking, doel en middelen des te gemakkelijker zullen worden gekend”. Hij kweet zich van die taak en in 1869 werd het als een boekwerk op de markt gebracht: ‘De Gereformeerde Kerk in Nederland’ [Zwolle 1869]. Bedoeld dus als een verdediging van het bestaansrecht van de kruisgemeenten, vooral tegenover de afgescheiden kerken. Het boek bevat nog al wat verwijten over eenzijdigheden in de prediking binnen die afgescheiden kerken. Het was daarom een des te groter wonder dat nog in datzelfde jaar de Vereniging tussen beide kerkengroepen plaatsvond. Niet dat de verscheidenheid en de onderlinge verschillen toen plotseling werden ontkend - maar wel dat ze een kerkelijke eenwording niet in de weg behoefden te staan. En - dominee Engelberts was het er hartelijk mee eens.

Is er in deze preek nog iets te merken

van een benadrukken van de eigen identiteit door deze gewezen kruisdominee? Of misschien wel een zich afzetten tegen anderen binnen zijn kerken? In het geheel niet! Aan het woord is een pastorale prediker die worstelt om de zielen van zijn hoorders en die de oproep van zijn tekst met alle klem en ernst aan hun harten legt: “Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot de verstandeloze zegt zij: Komt, eet van mijn brood en drinkt van de wijn, die ik gemengd heb!”

Wat de vorm van de preek betreft: ze is zonder punten. Als geheel enige van de preken uit die tijd, die ik las! Maar wie zo helder en inzichtelijk kan preken als ds. Engelberts doet, heeft eigenlijk ook geen puntenverdeling nodig. De aandachtige hoorder heeft de inhoud van deze predikatie heel goed kunnen volgen. Twee hoofdgedachten zijn te onderscheiden: 1) de nodiging tot de zaligheid; 2) de nodiging tot het Sacrament. Binnen de eerste gedachte bijv. komen achtereenvolgens aan de orde: de opperste Wijsheid, haar dienaren, de slechten en verstandelozen, “komt!”, het brood en de wijn, “eet en drinkt!”. De toepassing aan het slot laat op haar beurt ook weer twee onderdelen zien: a) ter beproeving, gericht op de onbekeerlijken, de eigengerechtigden, de onverschilligen; b) ter opwekking: gericht op de slechten en de verstandelozen.

“Onder den naam van ‘de opperste Wijsheid’ noodigt de van eeuwigheid Gezalft des Vaders, onze gezegende Heere Jezus, in wien al de schatten der wijsheid zijn en die den Vader kent in zijn wezen, wil en raad, om tot Hem te komen, als tot een maaltijd, ten einde te worden gered, gesterkt en verheugd ten eeuwigen leven. Ja, Hij is de opperste Wijsheid.” Dat is de eerste zin van de preek nadat de prediker zijn tekst heeft aangegeven. Wie is de Wijsheid van Wie in het Spreukenboek sprake is? Niemand minder dan de Heere Jezus Christus! Ds. Engelberts trekt dus zonder enige nadere tekstuitleg de lijn naar het Nieuwe Testament. Aan het verband van de tekst - dat ongetwijfeld nog extra licht op de inhoud van de verzen 4 & 5 had kunnen werpen - gaat hij geheel voorbij. Nog eens een bewijs

ervan dat de exegese van de tekst niet de sterkste kant van predikers als ds. Engelberts was.

Maar dat doet de waarheid van die eerste zin niet teniet. Het is een juiste lijn: de opperste Wijsheid is de Heere Jezus Christus - in een oudtestamentische gestalte. En deze Christus roept door Zijn dienaren zondaren om tot Hem te komen. Ja, Hij nodigt hen uit opdat ze het leven en de zaligheid van Hem zouden ontvangen.

De ‘oppperste Wijsheid’ is Zijn naam. Want Hij kent de mens in zijn ware staat. Hij doorgrondt z’n hart. Hij weet hoe zondig en ellendig de mens is. Hoe onrein en verloren. En toch nodigt Hij hem uit! Ja, Hij heeft Zijn dienaren zelfs van een lastbrief voorzien en Hij heeft hen belast met de taak om aan armen het Evangelie te verkondigen. Ze hebben arme zondaren te nodigen om te komen tot de maaltijd die door Hem bereid is.

Het is een maaltijd van brood en wijn. “Hij biedt eenen vollen maaltijd aan in de keur van Gods gaven. Alles wat tot het leven, de godzaligheid en de gelukzaligheid noodig is, wil Hij schenken. Den honger en dorst wil Hij niet alleen stillen, maar Hij wil voeden en sterken, verkwikken en verheugen. Verzadiging der vreugde is bij Zijn aangezicht, lieflijkheden zijn in Zijne rechterhand, eeuwiglijk en altoos. Dat wil Hij naar behoefte en omstandigheden rijkelijk verleen. De onwetendheid en de verstandeloosheid wil Hij wegnemen. Verstand met goddelijk licht bestraald wil Hij schenken. Al de verborgenheden van het koninkrijk Gods ontdekken en de zaligheid doen smaken die daarin ligt opgesloten. (...) Van al de banden der zonde wil Hij ontslaan en uit de vreeselijke dienstbaarheid der ongerechtigheid vrijmaken om, met de vrijheid der kinderen Gods bedeed, zich in Gods gemeenschap te kunnen verblijden.”

Dit alles gaat ds. Engelberts in het tweede deel van zijn preek toespitsen op de nodiging tot het Heilige Avondmaal. Daarbij valt op dat hij eerst breed de grote waarde van het Sacrament uiteenzet. Wat de Heere aan Zijn tafel geven wil. En hij doet dat zonder uitdrukkelijk aan te geven voor wie deze weldaden bestemd zijn. Daarmee wacht hij tot het slot van zijn preek. Het element van de waarachtige zelfbeproeving komt pas bij de ‘toepassing’. Dat geeft een heel eigen accent aan deze preek. U begrijpt: ik moet hier volstaan met een samenvat-

ting. Maar misschien voelt u het toch wel aan. Wat nu volgt, is dus geen letterlijk citaat maar een korte weergave van de laatste zeven bladzijden van de gedrukte preek.

De Heere nodigt u uit om aan Zijn tafel Zijn zegen te ontvangen. Wat schenkt Hij daar weg? Daar wordt de vergeving der zonden bezegeld. Daar wordt de nabijheid des Heeren ervaren. Daar wordt de gemeenschap der heiligen beoefend. Daar wordt de versterking des geloofs geschonken. Daar wordt de hoop der zaligheid verhelderd. Daar doet Hij de heerlijkste verzekering aan allen die komen in gehoorzaamheid des geloofs en in behoefte der ziel. En daar geeft Hij de zaligste troost en de zoetste vrede.

De avondmaalsnodiging is allereerst ter beproeving. Die opzettelijk in de zonde willen volharden en in een onbekeerlijk leven voortgaan, die worden niet genodigd. Wel roept God u op u te bekeren. Maar zolang die niet geschiedt, kunt u niet aan des Heeren Avondmaal komen. Voor wie in de eigengerechtigheid leeft, kan de Dis des Heeren geen aantrekkelijkheid bezitten. De slechten en de verstandelozen - die worden ten Avondmaal geroepen! De anderen niet! Het kan hun ook geen nuttigheid geven. Voor hem die weliswaar beschaafd en wellevend leeft, maar niet als een arm zondaar aan Jezus' voeten om genade wil smeken, kan het Avondmaal geen wezenlijke waarde bezitten. Het kan ten hoogste een kerkelijke plechtigheid zijn.

De nodiging ten avondmaal is ook ter opwekking. De Heere nodigt, niet de rechtvaardigen die menen dat zij zichzelf nog kunnen redden en die daarom geen redding van Hem nodig hebben. Maar Hij nodigt de slechten en de verstandelozen die het leven in eigen hand hebben verloren en die daarom naar redding en behoudenis uitzien. De Heere nodigt allen die de zonde naar haar ware aard hebben leren kennen, die haar haten en in wier zielen de wens leeft om daarvan te worden verlost en gereinigd. De Heere nodigt allen die de behoudenis hunner ziel voor de eeuwigheid begeren. Al zijt ge een verlorene. Al acht gij uzelf de diepst ellendige onder de verlorenen - Hij die gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren is, Hij kan u behouden. Hij nodigt u om het bewijs daarvan aan Zijn tafel te ontvangen...

De laatste zinnen van deze bewogen preek: "De Heere noodigt allen die Hem als de opperste Wijsheid, de gezalfde Koning en verzoenende Hogepriester erkennen, die in Hem al hun heil en eer hebben gezocht en gevonden. Hij noodigt hen om aan zijne Tafel den Koning en zijne schoonheid te komen aanschouwen en de voorsmaak te ontvangen van het groote goed dat God weggelegd heeft voor degenen die Hem vreezen. Hij noodigt hen om te eten en te drinken en zich te verblijden in de zaligheid die Hij voor hen heeft bereid."

JMJK

Politieke en kerkelijke situatie.

De bekende koning Hendrik VIII kwam in conflict met de paus door scheiding van zijn Spaanse vrouw en stichtte de Anglicaanse Kerk, waarvan hij het hoofd werd. Deze kerk bleef wel een rooms karakter dragen. Er kwam ook meer belangstelling voor de protestantse leer. Beelden werden verwijderd, de mis werd afgeschaft, het Engels werd voertaal. Dit vond plaats onder koning Edward VI.

De puriteinen wilden de Kerk van Engeland zuiveren van al wat rooms was. Een kleine groep onder hen wilde de bisschoppelijke regering van de kerk afschaffen. Dit waren de zogenaamde presbyterianen.

In Schotland was de hervorming calvinistisch van karakter dan in Engeland. Van 1625- 1649 regeerde Karel I over Engeland, Schotland en Ierland. Love voelde zich sterk verbonden met de Schotten omdat hij hun kerkelijk standpunt deelde. De koning wilde het Engelse bisschoppelijke systeem in Schotland invoeren. Als reactie daarop werd in 1638 het Nationaal Verbond opgericht (National Covenant). Er werd door de Schotten duidelijk gekozen voor de ware gereformeerde religie.

Love bleef bezwaren houden tegen het bisschoppelijk bestuur van de Anglicaanse Kerk. In 1641 preekte Love te Newcastle waarin duidelijk zijn bezwaren tegen de Anglicaanse Kerk naar voren kwamen. Onmiddellijk na de preek werd hij gevangen gezet. Love werd evenwel vrijgesproken. Tussen aanhangers van de koning en aanhangers van het parlement brak een burgeroorlog uit. Ook kwam in 1641 Ierland in opstand.

Christopher Love (2).

Studie.

Love studeerde ijverig in Oxford. Hij gunde zich weinig slaap en weinig tijd voor ontspanning. Hij moest er altijd aan terugdenken dat hij zijn jeugd jaren had verzondigd. De verschrikkingen van de dood en de hel omringden hem. Onophoudelijk stortte hij ernstige smekingen en gebeden uit voor de Heere en tenslotte mocht hij een glimp ontvangen van God als een Vader en een Vriend. Met Mozes verkoos hij liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden dan in de genietingen van de zonde te leven. In Adam hebben wij gekozen voor de genietingen van de zonde en tegen God. Mogen we die keuze van Mozes al kennen? Alleen het volk van God heeft toekomst. In dit leven ondervindt dat

volk verdrukking, van buiten en/ of van binnen. Maar er is verwachting. Het volk van God mag goede moed hebben. Want Christus heeft de wereld overwonnen. Zij zullen in die overwinning delen. Wie deze keuze van Mozes niet leert kennen blijft liggen in zijn of haar verdorvenheid.

Love volgde onderwijs in de wijsbegeerte, Hebreeuws, Grieks, Latijn, geschiedenis, spreken in het openbaar en nam kennis van de belangrijkste geschriften van godgeleerden uit vroeger en later tijd. In 1639 slaagde hij voor zijn kandidaatsexamen en in 1645 voor zijn doctoraal examen. Maar Love ondervond moeilijkheden om als predikant bevestigd te worden. Dit hield verband met de kerkelijke en politieke situatie in zijn dagen.

In het ambt bevestigd.

Toen er in 1644 een presbyteriaanse regering kwam, werd Love in het ambt bevestigd in Londen. Tijdens het examen dat voorafging aan zijn bevestiging werd hem gevraagd of hij zou kunnen lijden voor de waarheid van Christus. Hij gaf toen het volgende antwoord: "Ik beef als ik eraan denk wat ik in zo'n geval zou doen, vooral als ik bedenk hoevelen zich erop beroemd hebben wat zij voor Christus zouden kunnen lijden en toch Christus en Zijn waarheid hebben verloochend liever dan voor Hem te lijden. Daarom durf ik mij er niet op te beroemen wat ik zal doen, als het zover komt. Maar als God mij de kracht geeft, dan zal ik niet alleen gewillig zijn om gebonden te worden, maar ook om te sterven

voor de zaak van Jezus Christus." Voorzichtige woorden die van zelfken- nis getuigen. Als een kind van God het alleen maar van eigen kracht zou moe- ten hebben komt het alleen maar tot verloochen. Maar als de Heere op gebed kracht geeft is er vrijmoedig- heid tot spreken, wat de gevolgen ook

zouden zijn, al zou zelfs de martel- dood erop volgen. Als predikant is Love ook lid geweest van de Synode van Westminster in de jaren 1643- 1649. Deze synode zorgde voor een nieuwe psalmberijming en voor een grote en kleine catechismus.

Ds. A. van Heteren.

Voor de jeugd

Jullie weten dat ik aan de hand van een aantal werkwoorden wil uitleggen wat 'geloven' is. In dit artikel wil ik stil- staan bij 'het komen tot Christus'. Over dit onderwerp is een mooi boek geschreven door John Bunyan. Hij behandelt in dit boek allerlei vragen, die bij een zondaar op kunnen komen, die met zijn of haar nood tot Christus komt. Koop dit boek en lees het!

Ze zullen komen

Als de Heere Jezus in Johannes 6 het verzet van het ongeloof van de schare ervaart, roept Hij het in het geloof de schare toe: 'Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen'. (Joh.6: 37) Het loopt Hem niet uit de hand. Er zullen zondaren tot Hem komen. Dat ligt vast, omdat Zijn Vader mensen aan Hem heeft gegeven. Mensen die door God zijn uitverkoren. Christus is niet afhankelijk van jouw wil. Hij wacht niet af of jij eindelijk eens tot Hem wilt komen. Hij weet dat Zijn Vader zondaren tot Hem zal trek- ken en die zullen tot Hem komen. God zal door Zijn Geest jouw onwil bre- ken, je hart gevoelig maken, je gedachten ombuigen, om tot Hem te komen. Als je nog nooit tot Christus bent gekomen, is dat een teken dat je nog niet behouden bent. Laat je gebed dan mogen zijn: 'O God trek mij toch, opdat ik tot Christus zal komen.' Misschien vraag je: 'Wat is komen tot Christus?' 'Wat ervaar je dan?' 'Hoe weet je dat je tot Hem gekomen bent?' Ik zal proberen daar een eenvoudig antwoord op te geven.

Vragen en antwoorden

Het komen tot Christus is een geweldige gave Gods. Het is een daad van het ware geloof. Je kunt dan op de volgen- de vragen antwoord geven. Waar ben je vandaan gekomen? Hoe ben je gekomen? Waarom ben je gekomen? Wat heb je van Hem ontvangen? Dat zijn geen voorwaardelijke vragen, met anderen woorden, alsof je daar eerst aan moet voldoen. Nee, maar het zijn

vragen waaraan je jezelf kunt toetsen of je al tot Christus bent gekomen. Hier volgen de antwoorden op deze vragen. Ik laat zondaren aan het woord, die weten wat het is om tot Christus te komen.

Waar ben je vandaan gekomen? Uit stad verderf; bij mijn afgoden van- daan; uit het verloren paradijs; bij mijn schijngeluk vandaan; achter de var- kenstrog van deze wereld vandaan; uit mijn werkhuis, waarin ik dacht zelf de zaligheid te kunnen verdienen; uit mijn valse rust van schijngodsdienst.

Hoe ben je gekomen? Als een arme verloren uitgeschudde zondaar, die zelf niets meer had, dan alleen maar zonden en schuld. Al roepende om genade, met een besef dat ik mijzelf niet meer kan redden, aangevochten aan alle kanten. Een wet die mij ver- doemt, Satan die mij aanklaagt en het goddeloze ongeloof dat mij tegen- houdt. Toch kon ik niet nalaten om zo tot Hem te komen. Waarom ben je gekomen? Omdat Christus mij in het Evangelie is aangewezen als de enige weg tot de zaligheid; Hij is de Fontein aller genade; Hij riep mij toe: '...die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen.' Ik ben tot Hem gekomen om verge- ving van al mijn zonden te ontvangen en met God in gemeenschap gebracht te worden. Ik ben tot Hem gekomen, om van Hem onderwijs te ontvangen, hoe ik verder moet op weg en reis naar de eeuwigheid.

Wat heb je daar ontvangen? Allereerst een hartelijk welkom van een gewillige Zaligmaker. De eerste weldaad die ontvangen wordt is: De belofte van de vergeving der zonden. Zoals de Heere Jezus zei tegen de geraakte in Mattheus 9:2: 'Zoon wees welge- moed; uw zonden zijn u vergeven'. Deze grote zaak van de vergeving van zonden wordt op Zijn Leerschool ver- der uitgewerkt. Als Profeet gaat Hij uitleggen, hoe Hij als Priester daar Zijn leven voor heeft gegeven en hoe Hij als Koning de kracht van de verge- ving zal toepassen, door de heerschap- pij van de zonden te breken. Voor een

ogenblik wordt de zoete vrede van deze weldaad bij Hem ondervonden. Hoewel je het gevoel ervan weer kwijt raakt, blijft Zijn belofte waar!

Ken je iets van deze dingen in je leven? Of mis je dit nog? Houd jezelf niet op de been met enige godsdienstige gevoelens. Deze vragen en ant- woorden zullen gekend moeten wor- den, om te weten of je tot Christus gekomen bent. Ik weet dat er nog veel vragen over blijven. Niet iedereen maakt het allemaal even duidelijk mee. Ook is er verschil in diepgang, maar de wezenlijke elementen zullen toch bij al Gods kinderen hetzelfde zijn. In het begin van het geloofsleven is het komen tot Christus vaak nog erg zwak en aangevochten, daarom raak je vaak ook weer aan het twijfelen. Je vraagt je dan af of het wel echt waar is geweest. Daarom blijft het ook niet bij een eenmalig komen tot Hem.

Blijven komen tot Christus

Telkens weer zullen Gods kinderen weer tot Christus komen met hun vra- gen en aanvechtingen. Vooral na het ontvangen van de belofte van de ver- geving der zonden, zullen ze merken dat er toch nog zoveel zonden in hen overblijven. Dan komen er allerlei vragen naar boven: 'Zijn mijn zonden wel vergeven?' 'Is de vergeving wel volkomen?' Met deze vragen komen ze door de leiding van de Heilige Geest weer opnieuw tot Christus. Om te leren dat de vergeving volkomen is, maar de toepassing ervan dagelijks in hun leven moet worden uitgewerkt. Christus gaat ze leren om te bidden om de dagelijkse vergeving van zonden. Het tweede wat Hij ze leert, is tot Hem te komen om dagelijks vernieuwd te worden. Om echte vruchten van dank- baarheid voort te brengen, zul je bij Hem moeten zijn. Hij leert Zijn kinde- ren immers: 'Zonder Mij kunt gij niets doen.' Ik hoop dat je het een beetje hebt kunnen begrijpen. Vraag of Hij jouw 'Onderwijzer' wil zijn. Ontvang de hartelijke groeten van jul- lie vriend,

Ds. K. Visser

Boekbesprekingen

Lydia Buksbazu, **Zij zochten een stad**, 278 blz., f. 28,50, Uitgeverij De Banier- Utrecht. De titel van dit boek is ontleend aan Hebreëen 11: 10 waar we lezen dat Abraham de stad ver- wachtte die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.

De vader van de schrijfster ging als jongetje van 10 jaar het Nieuwe Testament lezen. De Heere heeft dat willen zegenen. Maar zo werd hij wel een vreemdeling, want hij werd uitgestoten uit de synagoge en uit zijn familie. Na veel omzwervingen kwam deze vader met zijn gezin in Engeland terecht. Het was zijn begeerte de enige Naam die onder de hemel tot zaligheid is gegeven bekend te maken onder zijn volksgenoten. Hij heeft onder de Joden in Argentinië gearbeid. In de tijd van de eerste en tweede wereldoorlog heeft het gezin Buksbazen wonderlijke dingen mogen ervaren. De moeder van de schrijfster, Yente neemt een belangrijke plaats in dit boek in. Een goed leesbaar boek.

Ds. S. van Dorp, **De HEERE Is mijn Herder**, 155 blz. f. 24,50, Uitgeverij De Banier- Utrecht. Het boek bevat 21 meditaties over Psalm 23. De auteur was hervormd predikant te Zegveld, Bodergraven, Rotterdam, Utrecht en 's-Gravenhage. Hij leefde van 1880-1963. Na zijn emeritaat woonde hij in Zeist en heeft nog twaalf jaar meditaties in het Gereformeerd Weekblad verzorgd. Door deze meditaties heeft hij heel veel mensen mogen bereiken. Het nu opnieuw uitgegeven boek verscheen eerder samen met meditaties over Psalm 84 onder de titel: "Het heil des Heeren." De meditaties zijn Schriftuurlijk- bevindelijk van aard. Het was makkelijk geweest als een inhoudsopgave was opgenomen. Dit was wel het geval in het eerder uitgegeven boek "Het heil des Heeren." We geven u ter kennisname een klein citaat van blz. 91: "De staf van Zijn Woord is volkomen betrouwbaar. Als u door de toepassing van de Heilige Geest u door die staf laat leiden, dan gaat het altijd langs goede wegen, langs Gods wegen. Met die staf krijgen de schapen wel eens een gevoelige tik, omdat zij eigenzinnig en dwaalziek als zij zijn, af willen gaan dwalen van de herder. Ja, die staf van Gods Woord moet de Herder menigmaal gebruiken om Zijn schapen te waarschuwen voor het kiezen van verkeerde paden, als zij zich in hun domheid en weerloosheid dreigen over te leveren aan de vijanden. Met een gevoelige tik, in tegenspoed, in ziekte, in doodsgevaar, in een ernstige waarschuwing van een kind des Heeren, in een prediking die het hart mag raken, wordt het schaap wel geraakt en van zijn dwaalweg afgedreven. Met de staf

van Gods Woord bent u ook, mijn lezer, misschien reeds dikwijls pijnlijk geraakt, maar ook lieflijk vertroost. Dat is beide nodig. Al bent u dan dwaalziek en weerloos, al zijn de vijanden machtig en veel, al gaat het menigmaal door een vallei der schaduw des doods, het gaat toch goed als de Heere Jezus uw Herder is. Het gaat naar de hemelse schaapskooi." We hopen van harte dat dit boek gelezen en toegepast mag worden opdat de Herderlijke zorg des Heeren gevonden zou mogen worden.

Brieven van Theodorus van der Groe, 229 blz., f. 34,50, Uitgeverij Den Hertog- Houten. Dit boek is een heruitgave. De tekst is opnieuw gezet, woordgebruik en spelling zijn aangepast. De brieven zijn geschreven tussen 1746 en 1773. In 1838 verscheen een eerste bundeltje. Zelf hebben wij een uitgave van 1929 in ons bezit. Van der Groe leefde van 1705- 1784. In een inleiding wordt een toelichting gegeven op de personen aan wie de brieven geschreven zijn. Het boek bevat ook vijf brieven van Susanna Bosman die te Cabo woonde (Kaap de Goede Hoop). In deze brieven leren we Van der Groe als mens en pastor kennen. De pastorale adviezen inzake het bevindelijke geloofsleven zijn waardevol ook voor onze tijd. Zo wordt in de derde brief het verschil tussen algemene en zaligmakende overtuiging aan de orde gesteld. Op blz. 50 lezen we dan: "Het is geenszins genoeg dat wij slechts de verdorvenheid van de menselijke natuur en de onmacht en doemwaardigheid door de zonde in het algemeen als een stellige waarheid rechtzinnig weten en belijden; maar een ieder die bekeerd en zalig wordt, moet er immers ook voor zichzelf geestelijk van overtuigd worden in zijn eigen gemoed, zal hij tot de rechte zielsboetvaardigheid geraken, en een bekwaam, geschikt en vatbaar voorwerp kunnen zijn voor de vrije genade van Christus, die aan alle arme overtuigde zondaren om niet beloofd wordt in het Evangelie."

William Huntington, **Het Koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed**, 272 blz., f. 39,95, Uitgeverij Den Hertog- Houten. In dit boek worden de bekering en de roeping tot het ambt beschreven. In een uitvoerig voorwoord verhaalt Huntington over zijn afkomst en jeugd. Er is ook een verant-

woording bij de vierde druk van 1798 opgenomen. De eerste druk was verschenen in 1784. De ondertitel luidt: 'Een beschrijving van de wijze waarop de schrijver werd overgezet vanuit het koninkrijk van satan in het Koninkrijk van God. Het boek is opnieuw vertaald door mw. G.H.C. Pas- Donker. Huntington was van zeer geringe afkomst. Wonderlijk zijn de wegen van Gods voorzieningheid in zijn leven geweest. Diepe wegen is Huntington gegaan. We kunnen daarvan lezen in dit boek. Op blz. 94 lezen we dat de duivel hem aanviel met hevige verzoeken om de Almachtige te lasteren en te vloeken. Tegen zijn vrouw sprak hij uit dat er geen hoop meer voor hem was. Hij benijdde de dieren, want die behoeften niet te verschijnen voor de oordeelstroom. Op blz. 95 lezen we het volgende: "'O', zei ik, 'jullie hebben geen zonden waarvoor je rekenschap moet afleggen en jullie hoeven niet te verschijnen voor een oordeelstroom! Jullie hoeven de toorn van God niet te dragen en de hel niet te vrezen! Als jullie sterven, is het met jullie afgelopen, maar de eeuwigheid is ons deel! O, dat ik net zoals jullie kon sterven en er niet meer zou zijn! O, dat ik toch verkeerde in de plaats van degene onder jullie die het het slechtst heeft! Maar ik ben een mens en een zondaar en de hel probeert zondaren te vangen!'" Zelfs werd Huntington bestookt met hevige verzoeken om een eind te maken aan zijn bestaan door zich in de Theems te werpen. Maar de gedachte aan schuld en toorn aan de andere zijde van het graf weerhielden hem daarvan. Ook werd hij geplaagd door een vreselijke verzoeking om alles wat goed is te vervloeken. Dit duurde veertien maanden lang. Hij probeerde zichzelf te verbeteren, maar die weg werd afgesneden. We lezen dienaangaande op blz. 165 "Als er een weg is overgebleven, waarin Gij mij kunt redden, red mij dan." Kort daarop verscheen Christus hem op een zeer duidelijke en heerlijke wijze. Op blz. 222 lezen wij van de aanvechting met de zonde tegen de Heilige Geest. Voor die zonde is geen vergeving. Onder een preek heeft de Heere Huntington hieruit gehaald. Toen moest de satan vluchten. Op blz. 256v lezen wij van de aanvechting dat God hem voor altijd had verworpen. Ook uit deze benauwdheid werd Huntington verlost. Er zou nog veel meer zijn weer te geven, maar een recensie laat dit niet toe. Moge dit boek met vrucht en zegen gelezen worden.

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten, Woerden 1999. Er verschenen vijf boekjes, die leiding willen geven aan jongeren en opvoeders.

Het Woord gaat voort, 24 bijbelstudies over de Handelingen der apostelen, red. J.H. Mauritz, 87 blz., f. 15,-

Muziek is kiezen, J.J. de Jong (red.), 74 blz., f. 12,50. Dit boekje wil hulp bieden bij het maken van een verantwoorde keus uit muziek.

Een goed idee, red. J.J. de Jong, 99 blz., f. 15,-. De auteurs proberen mee te denken over vragen die op tieners afkomen. Bijvoorbeeld: Pesten, gokken, voetballen, geen TV. We lezen op blz. 55 een ernstige waarschuwing tegen voetbal, die in onze tijd hoogst actueel is: "Honderdduizenden voelen zich aan elkaar verbonden in hun gemeenschappelijke dienst aan Koning Voetbal. Hij beheerst hen en zij dienen Hem. Ze doen het met liefde. Dat deze 'koning' hun afgod is, deert hen niet. Laat het jou wel deren. Ja, het zal je deren, als je daarmee doorgaat."

Jouw vragen, red. J.H. Mauritz, 112 blz., f. 15,-. Levensvragen waarmee jongeren te maken krijgen worden behandeld.

Tieners begrijpen, J.H. Mauritz, 40 blz., f. 6,-. De ontwikkeling en de leefwereld van de tiener worden geschetst. Een informatieve handreiking voor ouders, ambtsdraggers en jeugdleiders over de praktijk van de opvoeding.

Ds. G.A. Lentfrinck, **De bekering van een dominee**, 38 blz., f. 9,90, Uitgeverij den Hertog-Houten. De auteur leefde van 1701- 1779 en was predikant te Ouderkerk aan den IJssel. De Heere heeft hem tijdens zijn predikantschap bekeerd. In een brief uit 1734 aan een vriend in Kampen deed ds. Lentfrinck hier verslag van. Ds. Fransen, kruisdominee te Kampen van 1871- 1886, nam de brief op in een prekenbundel die in 1881 verscheen. Ook later is deze lezenswaardige brief meer dan eens gepubliceerd en nu opnieuw uitgegeven.

Leesboeken.

Nu de vakantietijd weer aanbreekt is er ook weer meer tijd om te lezen, ook

voor onze jongelui. Er verschenen bij de Banier verschillende romans waaruit zeker een verantwoorde keus kan worden gedaan. Ze werden ons toegEZONDEN. We willen ze aan u doorgeven:

Ineke Baron- Janssen,
Huil niet om mij, 125 blz., f. 22,50.
Arina Donk,

Draag het niet alleen, Anne,
280 blz., f. 28,50.

Jetty Hage, **Is dit de goede weg, Christine?** 277 blz., f. 28,50.

Martin Rutgers,
Liefde op de 'Lindenhof', 227 blz.,
f. 28,50.

Hanny van de Steeg- Stolk,
Geen rozen zonder doornen,
160 blz., f. 24,50.

Geesje Vogelaar- van Mourik,
Het veilige nest, 219 blz., f. 28,50.
D. Wilgenburg, **De schaapskooi van de Goede Herder**, 183 blz., f. 24,50.

Carine Mackenzie, **Bijbelverhalen voor het Slapengaan**, 40 blz., f. 17,75, Uitgeverij De Banier- Utrecht. Dit mooi geïllustreerde en keurig verzorgde boekje is geschreven aan de hand van Hebreëen 11 en is bedoeld om voor te lezen aan kleine kinderen.

J.C. Ryle, **De dag des Heeren**, 43 blz., f. 7,50, Uitgeverij De Banier- Utrecht. De ondertitel luidt: 'Over het recht gebruik van de zondag.' Het boekje is verdeeld in de volgende hoofdstukjes: 1. Het gezag van de sabbat. 2. Het doel van de sabbat. 3. Hoe de sabbat moet worden gehouden. 4. Manieren waarop de sabbat ontheilgd wordt. Het boekje besluit met een laatste oproep. Ryle leefde van 1816- 1900. Hij heeft verschillende gemeenten gediend en schreef meer dan 200 boeken. Dit geschriftje dat nu voor ons ligt is volop actueel in een tijd waarin de zondag al meer wordt ontheilgd en de 24-uurs-economie al meer opkomt. Ryle stelt terecht dat de sabbat geen puur tijdelijke Joodse instelling is, maar behoort tot de eeuwige wet van God. De zondag wordt misbruikt als er wereldse zaken gedaan worden, kranten en romans worden gelezen, door te praten over politiek en door loze kletspraat. (blz. 31 en 32). Op blz. 37 stelt Ryle aan de orde hoe het misbruik van de zondag op de oordeelsdag verantwoord zal kunnen worden. We lezen op blz. 38 "Waar is uw bereidheid om God te ontmoeten en Hem rekenschap af te leggen? Waar is uw bereidheid

om de eeuwigheid in Zijn gemeenschap en in gezelschap van heiligen en engelen door te brengen? Ja! Ik mag terecht vragen waar? U kunt geen antwoord geven. U kunt God niet een van de zeven dagen geven? Het vermoeit u om eenzevende deel van uw tijd eraan te besteden om te proberen iets over Hem, voor Wiens rechterstoel u eens zult komen te staan, te weten te komen!" Ryle roept op om wijs te worden en trouw naar Gods Huis te gaan. "Richt uw tijd op zondag zo in dat u rustig en ernstig over de eeuwige dingen kunt nadenken. Vermijd het gezelschap dat u ertoe zou brengen om alleen over deze wereld te spreken. Haal de Bijbel waarnaar u lange tijd niet hebt omgekeken weer tevoorschijn en bestudeer zijn bladzijden. Doe dat, doe dat en stel het geen week uit! In het begin is het misschien wel wat moeilijk, maar het is de moeite waard. Doe dat en het zal goed voor u zijn, zowel in de tijd als voor de eeuwigheid."

Ada Schouten Verrips, **Milde handen, vriend'lijk ogen, Die eenvoudigen wijsheid leert** 14, 58 blz., f. 12,50, Uitgeverij De Banier- Utrecht. In eerste instantie geschreven voor verstandelijk gehandicapten, maar ook goed bruikbaar voor onderwijs aan jongere kinderen van de basisschool. Een aantal wonderen van de Heere Jezus wordt behandeld. De serie staat onder redactie van drs. I.A. Kole en W. Visser.

C.H. Spurgeon, **Zie op Hem**, 78 blz., f. 19,90, Uitgeverij Den Hertog-Houten. In de prediking van Spurgeon staat Christus centraal. Dat blijkt ook duidelijk uit de inhoud van de vier preken die in dit boekje staan opgenomen. De preken gaan over Johannes 3: 14 en 15, Numeri 21: 8, Psalm 34: 6 en Jesaja 45: 22. Op blz. 58 wordt geschreven over de troost die er ligt in het zien op de hemelvaart van Christus: "Zie, hier christen, hier is uw troost. Jezus Christus overwon. Hij worstelde met geestelijke vijanden, niet met vlees en bloed, maar met de overheden, met de machten, met de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, met de geestelijke boosheden in de lucht. Ook u bent vandaag in die strijd betrokken en misschien hebt u het wel zwaar te verduren en staat u op het punt om te bezwijken; misschien vindt u het wel een

wonder dat u nog niet op de vlucht bent geslagen, want u bent vaak bang geweest dat u er als een lafaard op het slagveld vandoor zou gaan. Maar vrees niet, uw Meester was meer dan Overwinnaar, en dat zult u ook zijn. De dag zal komen dat u met luister, die wel minder is dan die van Hem, maar van gelijke aard, de gezegende poorten zult binnengaan; als u sterft, zullen engelen u halverwege de doodsrivier ontmoeten, en als uw bloed door de koude stroom afkoelt, zal uw hart door een andere stroom verwarmd worden, een stroom van licht en warmte, die opwelt uit de bron van alle vreugde, en u zult aan de andere zijde van de Jordaan staan en engelen, bekleed in hun onbevleete gewaden, zullen u ontmoeten. Zij zullen u helpen de heuvel van het licht te beklimmen en zij zullen lofliederen op Jezus zingen en u meenemen als weer een overwinningsteken van Zijn macht. En als u de poorten van de hemel binnengaat, zult u door Christus, uw Meester, tegemoet getreden worden, Die tot u zal zeggen: 'Wel gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in, in de vreugde uws heren!' Dan zult u ervaren dat u zult delen in Zijn overwinning, zoals u ook eens in Zijn worstelingen gedeeld hebt. Strijd de goede strijd, christen, uw verheerlijkte Meester heeft een grote overwinning behaald en Hij heeft daarmee ook uw overwinning zeker gemaakt. Het vaandel mag dan wel in het bloed der gevallen gedompeld zijn, maar het is nooit door een nederlaag ten onder gegaan."

Ds. J.H. Velema, **Dubbel appel**, 72 blz., f. 22,50, Uitgeverij Groen, Heerenveen. De ondertitel luidt: 'Oproep tot bezinning- wat staat ons te doen.' De paperback handelt over het appel van God op ons en ons appel op

God. Uitgangspunt voor dit boekje vormen twee preken over Psalm 82: 6 en Psalm 119: 82 en een toespraak over het onderwerp 'Slaapt u? Word dan wakker'. Het boekje biedt bouwstenen om na te denken over het leven als christen en de verwachting van een christen in de eindtijd.

Dr. Martyn Lloyd-Jones, **God de Vader, God de Zoon**, 356 blz., f. 69,95; **God de Heilige Geest**, 260 blz., f. 59,95; **De laatste dingen**, 249 blz., f. 59,95. Wanneer alle drie de boeken tegelijk worden aangeschaft betekent dat een voordeel van f. 30.—. De voor ons liggende drie kloeki delen uit de serie geloofsleer zijn gebonden uitgegeven bij Groen- Heerenveen. De auteur leefde van 1899- 1981, was dertig jaar predikant van de Westminster Chapel in Londen. Alle drie de boeken willen wij aanbevelen als studieboeken. Achterin elk boek staat een trefwoordenregister, wat het bestuderen van bepaalde zaken vergemakkelijkt. Het eerste boek bevat 18 hoofdstukken over God de Vader en 15 hoofdstukken over God de Zoon. Het boek over God de Heilige Geest bevat 25 hoofdstukken. Er wordt gehandeld over o.a. roeping, wedergeboorte, bekering, berouw, geloof, rechtvaardiging, aanneeming tot kinderen, heiligmaking, de doop met de Heilige Geest en de gaven van de Geest. Bij dit boek is het goed te bedenken dat de auteur een omstreden visie heeft op bepaalde zaken met name op de geestesdoop. In het laatste boek worden vele zaken aan de orde gesteld die te maken hebben met de wederkomst en de tekenen die daaraan vooraf gaan. In het hoofdstuk Gods plan voor de Joden komt de auteur tot de volgende conclusie op blz. 114 en 115: "We kunnen deze interpretatie van de woorden 'geheel Israel zal zalig worden' dus besluiten met de conclusie, dat zij duiden op het totale aantal gelovige Joden van alle tijden en generaties; allen van wie God van tevoren gezien heeft dat zij stellig gered zullen worden. Aan het einde van de tijd zal daar zowel de volheid der heidenen als de volheid der Joden zijn. Sommigen, onder wie ikzelf, geloven dat Paulus in dit hoofdstuk leert dat er voor het einde grote aantallen bekeringen onder de Joden zullen plaatsvinden. Het zal verbazingwekkend zijn en een grote vreugde betekenen voor de harten van de dan levende gelovigen. Het zal zijn als de opstanding der doden. Een speciale plaats krijgen zij echter

niet, het volk Israel zal niet onderscheiden worden van de heidenen. Nee, de Joden, ook al geloven zij met duizenden tegelijk, zullen het Koninkrijk binnen moeten gaan door berouw en geloof in de Heere Jezus Christus. Zij zullen hun vertrouwen moeten stellen op het bloed van Christus, net als ik en ieder ander christen; er is geen andere toegang tot het Koninkrijk. Niemand zal ooit de wet kunnen houden. Alleen door geloof in Christus en Die gekruisigd zal iemand gered worden. Dat is het eeuwige Evangelie; een ander zal er nooit zijn. Dank God daar dus voor. Dank God dat Zijn plannen vastliggen en dat wat Hij Zich heeft voorgenomen zonder mankeren zal worden uitgevoerd. Ondanks wat voor ogen is kunnen we Romeinen 8 geloven: Gods plan naar de verkiezing der genade gaat in het overblijfsel nog steeds in vervulling."

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig.
bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht
bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en
19.00 uur. Laat u wel tijdig inschrijven!

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van
de bemiddeling voor Kraam- en/of
Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig
en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

**Voor
kraamzorg
van uw
eigen
identiteit**

**Vraag RST
voor hoge
kwaliteit**

RST
Reformatische
Stichting Thuiszorg

Raadhuisplein 45 - Postbus 154 - 3770 AD Barneveld
Telefoon (0342) 42 23 24